

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_17885

Θέμα 27^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 20-38**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΙΣ. *Τί δ' ἔστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.* 20
- ΑΝ. *Οὐ γὰρ τάφου νῶν τῶ κασιγνήτῳ Κρέων
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
Ετεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκη
χρησθεῖς δικαίᾳ καὶ νόμῳ, κατὰ χθονὸς
ἔκρυψε τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς, 25
τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν
ἀστοῖσιν φασὶν ἐκκεκηρῦχθαι τὸ μὴ
τάφῳ καλύψαι μηδὲ κωκῦσαι τινα,
ἔᾶν δ' ἄκλαυτον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν
θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς. 30
Τοιαῦτά φασὶ τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ
κάμοι, λέγω γὰρ κάμέ, κηρύξαντ' ἔχειν,
καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
σαφῆ προκηρύξοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
οὐχ ὡς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δρᾷ, 35
φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
Οὕτως ἔχει σοὶ ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα
εἴτ' εὐγενὴς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ.*

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οὐ γὰρ τάφου νῶν ... εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.*
(Μονάδες 30)

Γιατί, από τα δυο μας αδέλφια, ο Κρέων τον ένα έκρινε άξιο ταφής, ενώ τον άλλο ανάξιο να ταφεί; Τον Ετεοκλή, όπως λένε, αφού του φέρθηκε με δίκαιη κρίση και σύμφωνα με το (θρησκευτικό) νόμο (σύμφωνα με τη θρησκευτική συνήθεια), διέταξε να τον θάψουν κάτω από τη γη, ώστε να είναι τιμημένος ανάμεσα στους

νεκρούς στον Κάτω Κόσμο, αλλά το κορμί του Πολυνείκη, ο οποίος πέθανε κατά τρόπο οικτρό, λένε πως έχει διακηρυχθεί στους πολίτες κανείς να μην το θάψει και να μην το κλάψει, αλλά να το αφήσουν άκλαυτο, άταφο, γλυκό εύρημα για τα όρνια που λαίμαργα ψάχνουν για την τροφή τους.

2. Ποια ήταν η επίδραση της χρήσης προσωπίου στην υποκριτική κατά την αρχαία παράσταση;

(Μονάδες 10)

Το πρόσωπο των ηθοποιών κάλυπτε προσωπίδα, η παρουσία της οποίας συνέχιζε τη διονυσιακή παράδοση, αλλά και παράλληλα διαμόρφωνε τον κατάλληλο για το έργο ανθρώπινο τύπο.

Η χρήση ιδιαίτερα της προσωπίδας οδηγεί τους θεατές πρώτα στην εξιδανίκευση των ηρώων έπειτα ο θεατής, χάρη στο προσωπίο, απομακρύνεται από την καθημερινότητα και μεταφέρεται σ' έναν άλλο κόσμο, όπου οι ήρωες δρουν και υποφέρουν. Έτσι καθορίζεται και ο τρόπος της υποκριτικής του ηθοποιού. Ο ηθοποιός πρέπει να χρησιμοποιήσει τη μεγαλόπρεπη χειρονομία, τη μεγαλόπρεπη στάση. Καθώς μάλιστα το προσωπίο δεν επέτρεπε μορφασμούς, η υποκριτική των ηθοποιών στηριζόταν σε κινησιακά και φωνητικά μέσα. Χάρη σ' αυτό μπορούσαν να υποδυθούν τους γυναικείους ρόλους, αφού στην αρχαιότητα δεν υπήρχαν γυναίκες ηθοποιοί.

3. α) Να σημειώσετε στον παρακάτω πίνακα με X πέντε λέξεις, απλές ή σύνθετες, που είναι ομόρριζες με το ρήμα *φημί*.

φανερός	φάντασμα
περίφημος	φήμη
φάσμα	φατρία
αντίφαση	προφήτης
αφασία	άφαντος

(Μονάδες 5)

Περίφημος, αντίφαση, αφασία, φήμη, προφήτης.

β) *δηλοῖς, εἰσορῶσι, ἄγειν, πέφυκας, δείξεις*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 5)

δηλοῖς → διαδήλωση
είσορῶσι → κάτοπτρο
ἄγειν → παιδαγωγός
πέφυκας → ευφυής
δείξεις → παράδειγμα

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος